

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
în componența completului de judecată:
Președinte – Talpă Boris
Judecători - Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu,

Judecând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile declarate de către avocatul *Căpățînă Ion* în numele inculpatului Oxanii Cristian și de către avocatul *Stratan Corina* în numele părții vătămate Mihiu Ionela, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2022, în cauza penală de învinuire a lui

Oxanii Cristian xxxxx,

Termenii de examinare:
prima instanță: 19.06.2017 - 07.03.2018;
instanța de apel: 19.04.2018 - 09.10.2018;
instanța de recurs: 26.12.2018 - 19.02.2019;
instanța de apel: 02.04.2019 - 28.10.2019;
instanța de recurs: 28.01.2020 - 03.11.2020;
instanța de apel: 28.12.2020 - 07.07.2022;
instanța de recurs: 22.11.2022 – 18.10.2023.

Asupra motivelor invocate în recursuri, în baza materialelor cauzei, Completul de judecată,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 07 martie 2018, **Oxanii Cristian**, a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, și în baza acestei *Legi*, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, a fost condamnat la o pedeapsă de 2 ani și 8 luni închisoare cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de **4** ani.

În baza art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită cu închisoarea inculpatului *Oxanii Cristian* a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 ani, cu obligația de a nu-și schimba domiciliul fără consimțământul consilierului de probațiune.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată xxxxx, cu privire la încasarea de la *Oxanii Cristian* în folosul părții vătămate, s-a admis în principiu, urmând ca asupra cuantumului să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

S-a încasat de la *Oxanii Cristian* în folosul statului cheltuielile de judecată în sumă de 1 401 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că: **Oxanii Cristian** la 10 iulie 2016, aproximativ ora 05:30, aflându-se pe teritoriul barului ce aparține tatălui său Oxanii V., situat în s. Cimișeni, r-1 Criuleni, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, confirmată prin rezultatul analizei sângelui la alcool din 21.07.2016, potrivit căruia concentrația de alcool în sângele prelevat la 10.07.2016, ora 07.35, era de 0,9 g/l, manifestând imprudență, exprimată prin încrederea exagerată în sine, dându-și seama că acțiunile sale ar putea provoca consecințe social periculoase, dar fiind predominant de ideea că ele ar putea fi evitate, contrar prevederilor art. 14 lit. a) al Regulamentului circulației rutiere, *care prevede că conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate*, a urcat la volanul automobilului „xxxxx”, ce aparține tatălui său Oxanii V. și conducând automobilul pe drumurile publice din s. Cimișeni, r-1 Criuleni, având-o în calitate de pasageră, pe bancheta din față a vehiculului pe xxxxx., încălcând cerințele art. 45 alin. (1) lit. a) al Regulamentului circulației rutiere, conform căruia *conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, de dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și situația rutieră*, nu s-a isprăvit cu conducerea automobilului și s-a tamponat într-un bloc de beton de pe marginea drumului, din imediata apropiere a gospodăriei lui xxxxx., după care a fost proiectat în grădina acestuia, deteriorând gardul din plasă metalică.

În rezultatul accidentului rutier, pasagerului xxxxx. i-a fost cauzată traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin comotie cerebrală, plagă scalpantă în regiunea fronto-parietală din dreapta, cu dimensiunile aproximativ 10-12 cm., traumă vertebro-medulară, manifestată prin fractura tasată a corpului vertebrelui L1, compresia măduvei spinării la acest nivel, cu dereglarea funcției organelor bazinului (retenția urinei), care au fost cauzate în rezultatul acțiunii unor corpuri contondente dure, posibil în timpul și în circumstanțele indicate și se califică, conform raportului de expertiză judiciară nr. 407 din 07.02.2017, ca vătămare gravă.

Astfel, acțiunile inculpatului *Oxanii Cristian* au fost încadrate juridic în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, conform indicilor calificativi: *”încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății, săvârșită în stare de ebrietate”*.

3. Nefiind de acord cu sentința, au declarat apel:

3.1. Procurorul care a solicitat casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal la **3 ani și 6 luni** închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de **4 ani** și cu aplicarea art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită să fie suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 ani. La fel a solicitat admiterea integrală a acțiunii civile.

În motivarea apelului declarat a relatat că, pedeapsa prea blândă aplicată inculpatului de către instanța de fond nu va duce la realizarea scopului legii penale și corectarea inculpatului.

La fel, a relatat că, prima instanță a apreciat în calitate de circumstanțe atenuante recunoașterea vinovăției, fiind ignorat faptul că, recunoașterea vinovăției care atrage incidența procedurii prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă judiciară prevăzută la art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, deoarece ar însemna că aceleiași situații de drept ar acorda o dublă valență juridică.

De asemenea, prima instanță a admis acțiunea civilă înaintată de partea vătămată doar în principiu, neglijând prevederile art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală, care prescrie că o dată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă.

3.2. Avocata *Corina Stratan* în numele părții vătămate xxxxx, solicitând casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă privativă de libertate, cu admiterea integrală a acțiunii civile privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 450 000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10 000 lei.

Apelanta a invocat că, în rezultatul accidentului rutier, partea vătămată a suportat o multitudine de consecințe grave asupra sănătății și integrității sale corporale.

Astfel, potrivit rapoartelor de expertiză medico-legală nr. 1476E din 07.02.2017 și nr. 12614 din 23.12.2016, la partea vătămată s-au depistat: *"traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin comoție cerebrală, plagă scalpantă în regiunea fronto-parietală din dreapta, cu dimensiunile aproximativ 10-12 cm., traumă vertebro-medulară, manifestată prin fractura tasată a corpului vertebrelor L1, compresia măduvei spinării la acest nivel, cu dereglarea funcției organelor bazinului (retenția urinei), care au fost cauzate în rezultatul acțiunii unor corpuri contondente dure, posibil în timpul și în circumstanțele indicate și s-au calificat ca vătămare gravă"*.

Partea vătămată a fost supusă controalelor medicale și a suportat două intervenții chirurgicale complexe la coloana vertebrală și o operație la frunte, unde avea o plagă de aproximativ 12-15 cm., fiind cusută longitudinal.

Imediat după impact, a fost spitalizată la Spitalul nr. 3 pentru copii, apoi, luând în considerare leziunile corporale grave, plaga frontală fiind adâncă și larg deschisă din care curgea sânge peste față, ochi, partea vătămată a fost transportată de urgență la IMPS Institutul Mamei și a Copilului, unde i-a fost suturată plaga frontal scalpantă.

Ulterior, a fost transferată în Spitalul Clinic Republican, Secția Neurochirurgie din cadrul Ministerului Sănătății și la 11.07.2016 a fost supusă operației la coloana vertebrală.

Potrivit extrasului din fișa medicală nr. 15789 s-a stabilit „diagnoza la externare: TA TVMI grav perioada acută, fractura cominutivă a corpului vertebral L1, traumatism cranio-cerebral acut închis, comoție cerebrală, plagă contuză a regiunii frontale. Operația: **11.07.2016** - reducerea deschisă a fracturii vertebrale L1 cu fixare segmentară internă a coloanei vertebrale prin osteosinteza transpediculară Th 12 L 2 bilaterală. Corpectomie L1 cu protezarea vertebrei cu Cage din titan tip MESH. Chirurgi: A. Bodiș, S. Toma. Evoluție postoperatorie operată în urgent în data de 10.07.2016, plaga postoperatorie cicatrizată primar, suturile extrase.

Luând în considerare că starea s-a agravat, fiind convocat un consiliu de medici specializați în domeniul chirurgiei coloanei vertebrale, s-a decis a supune partea vătămată la a doua operație la coloana vertebrală efectuată, potrivit extrasului din fișa medicală a bolnavului de staționar nr. 2307, eliberat de IMSP Institutul de Medicină de urgență, la 09.12.2016.

Conform extrasului din fișa medicală a bolnavului nr. 2307, Mișu I. a fost internată în data de 08.12.2016 în IMSP Institutul de Medicină Urgentă din str. Toma Ciorbă 1 și externată din secția Chirurgie Toracică cu diagnosticul de Cifoză secundară (M 401).

La 09.12.2016, ea a fost supusă „intervenției chirurgicale principale Rahisinteza pediculară TH1-TH11-TH12-L2-L3, corecția cifozei (dorso- lombare)", fiind transferată pentru tratament în secția de reanimare/terapie intensivă din 09.12.2016 până la 12.12.2016.

Partea vătămată a suferit și un prejudiciu estetic sever în partea frontală și lombară a coloanei vertebrale, pentru repararea căruia la 28.09.2017, partea vătămată a fost supusă examenului medical la Spitalul Internațional Medpark.

Potrivit confirmării eliberate de Spitalul Internațional Medpark, partea vătămată a fost internată pentru următoarele servicii medicale: Corecția cicatricei inestetice corp; Injectarea de grăsime autologă - o regiune – anestezie.

Pe lângă aceasta, partea vătămată, în urma accidentului rutier cauzat de inculpat, a suferit un prejudiciu al sănătății irecuperabil integral, în urma impactului funcția reproductivă fiind deteriorată și nașterea va fi posibilă prin operație cezariană, pentru a preveni dereglări traumatice posibil suportate.

Partea vătămată a avut de suferit un prejudiciu moral enorm, iar urmările acestui accident sunt pentru toată viața, integritatea psihologică și a sănătății fiind afectată iremediabil.

Prin urmare, prejudiciul moral cauzat părții vătămate se justifică prin durerile fizice și psihice suportate la momentul și după producerea accidentului cauzat de inculpat, șocul suportat foarte mare, fiind în stare extrem de gravă, cu pericol real de a-și pierde viața, capacitatea de a merge, suferința psihologică fiind de nedescris și intensificată de dureri insuportabile, nopți nedormite și starea de stres intens, coșmaruri, pierderea speranței de viață și remediere a sănătății.

Mai mult, partea vătămată a rămas cu sechele pe viață, suportând trei operații foarte complicate, una prin care i-a fost suturată plaga adâncă de 12 cm. de pe frunte, rămând cu cicatrici, prejudiciu estetic considerabil, ea fiind tânără fetiță și două operații la coloana vertebrală, prin care i-au fost introduse cuie metalice și un implant. În urma acestor intervenții chirurgicale i-a rămas o cicatrice longitudinală de aproximativ 25 cm., consecințe pe care le va suporta toată viața.

Totodată, potrivit concluziei medicale, atunci când va dori să dea naștere unui copil, partea vătămată va putea să nască doar prin operație cezariană, prejudiciul moral în contextul dat fiind extrem de mare, sănătatea ei fiind irecuperabilă în mod total.

Astfel, prejudiciul cauzat de către inculpat, apreciat la suma de 450.000 lei este întemeiat, însă instanța de fond nefondat a admis în principiu acțiunea civilă.

În același timp, inculpatul a dat dovadă de un comportament ilegal și amoral față de partea vătămată și nu a reparat nimic din prejudiciul cauzat acesteia, astfel că pedeapsa aplicată este una mult prea blândă, ultimul săvârșind infracțiunea în stare de ebrietate.

Suplimentar, în cererea de apel concretizată a solicitat, dispunerea aplicării în privința lui Oxanii Cristian a unei pedepse cu executare.

3.3. Avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatului Oxanii Cristian, solicitând casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, cu respingerea cererii procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare.

În motivarea apelului a indicat că, la examinarea acestei cereri, partea vătămată nu a înaintat careva pretenții de ordin moral sau referitor la încasarea cheltuielilor judiciare, iar potrivit rechizitoriului nu au existat careva acțiuni civile.

A notat că, soluția instanței de fond referitor la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 1401 lei este ilegală și nefondată or, procurorul este remunerat cu salariu tarifar, care nu depinde de cantitatea muncii prestate.

A considerat că, instanța de fond urma să nu aplice în privința lui Oxanii Cristian a pedepsei complimentare – privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe o perioadă de 4 ani.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2018, apelul avocatului Ion Căpățînă a fost respins, ca nefondat. Apelurile procurorului și al avocatei Corina Stratan au fost admise, casată sentința parțial și pronunțată o nouă hotărâre în latura pedepsei, încasării cheltuielilor judiciare și a prejudiciului moral.

Astfel, lui Oxanii Cristian, condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de **5** ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de **5** ani.

Potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 4 ani.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate Mihaela Ionela prejudiciul moral în mărime de 50.000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 10.000 lei.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, argumentele apărării privind neaplicarea pedepsei complementare, în temeiul art. 78, 79 alin. (1 1) Cod penal, sunt irelevante or, normele date prescriu că înlăturarea pedepsei complementare prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este un mijloc acordat instanței de judecată pentru o individualizare maximă a pedepsei, din care se desprinde faptul că instanța poate, dar nu este obligată, reținând prezența circumstanțelor atenuante, să înlătore pedeapsa complementară.

Astfel, trebuie să existe, în împrejurările în care s-a derulat fapta ori în datele privind personalitatea infractorului, circumstanțe, împrejurări particularități, situații sau stări de lucruri care constituie excepție de la starea obișnuită a lor sau a personalității inculpatului.

Însă, nu au fost stabilite împrejurări care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și date privind personalitatea inculpatului ce ar justifica aplicarea unei pedepse mai blânde sau neaplicarea pedepsei complementare, circumstanțele invocate de apărare fiind reținute de instanța de fond la individualizarea pedepsei ca atenuante.

A relatat că, instanța de fond corect i-a aplicat inculpatului, pedeapsa complementară - privare de dreptul de a conduce mijloace de transport, în conformitate cu sancțiunea art. 264 alin. (4) Cod penal, care se pedepsește cu închisoare de la 4 la 8 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 4 la 5 ani.

Or, în speță lipsesc circumstanțe excepționale care ar justifica neaplicarea pedepsei complementare, iar prevederile art. 75 Cod penal sunt inaplicabile în acest context.

Prin urmare, pedeapsa complementară aplicată inculpatului corespunde gravității faptei săvârșite și pericolului social pe care îl prezintă, principiului proporționalității și scopului prevăzut la art. 61 Cod penal, precum și restabilirii echității sociale, corectării condamnatului și prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Totodată, în raport cu materialele cauzei și circumstanțele stabilite, instanța de fond a aplicat o pedeapsă prea blândă, fiind omise urmările prejudiciabile survenite - cauzarea din imprudență a unei vătămări grave a integrității corporale sau a sănătății.

Astfel, la individualizarea pedepsei, prima instanță nu a luat în considerație că infracțiunea incriminată inculpatului atentează asupra securității circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, constituind un pericol deosebit pentru societate.

A conchis că, prejudiciul cauzat părții vătămate este incomensurabil, deoarece efectele care pot surveni asupra sănătății acesteia nu pot fi prevăzute, fiind cert faptul că aceasta va avea de suferit în continuare.

Or, reieșind din scopul pedepsei penale, sancțiunea aplicată de instanța de fond este prea blândă.

În același timp, instanța de apel a considerat posibilă atingerea scopului pedepsei penale în condiții non privative de libertate, ținând cont de circumstanțele atenuante și agravante constatate și anume că, inculpatul și-a recunoscut vina pe deplin, s-a căit sincer de fapta comisă, de personalitatea acestuia, că face studii la o instituție superioară, nu se află la evidența dispensarului narcologic și psihiatric, de comportarea acestuia pe parcursul cercetării judecătorești, că are o vârstă tânără infracțiunea fiind săvârșită de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 ani și nu a reparat prejudiciul cauzat părții vătămate, deși a indicat că este de acord să compenseze daunele survenite.

A considerat că, sentința urmează a fi casată și în partea admiterii în principiu a acțiunii civile, cu încasarea din contul inculpatului a prejudiciului moral, luând în considerație rolul acestuia la comiterea infracțiunii, personalitatea și atitudinea față de fapta săvârșită, vătămările suportate de partea vătămată, probate prin raportul de expertiză judiciară nr. 407 din 07.02.2017.

A notat că, prejudiciul moral cauzat părții vătămate s-a justificat prin durerile fizice și psihice cauzate, prin șocul suportat foarte mare, ea fiind în stare extrem de gravă, în pericol de a-și pierde viața, capacitatea de a merge, suferința psihică fiind de nedescris, fiind intensificată de dureri insuportabile, nopți nedormite și starea de stres intens, coșmaruri, pierderea speranței de viață și remediere a sănătății.

Mai mult, partea vătămată a rămas cu sechele pe viață, suportând trei operații foarte complicate, una prin care i-a fost suturată plaga adâncă de 12 cm. de pe frunte, rămând cu cicatrici, prejudiciu estetic considerabil, ea fiind tânără fetiță și două operații la coloana vertebrală, prin care i-au fost introduse cuie metalice și un implant. În urma acestor intervenții chirurgicale i-a rămas o cicatrice longitudinală de aproximativ 25 cm., consecințe pe care le va suporta toată viața.

Deci, aprecierea cuantumului prejudiciului moral cauzat părții vătămate la suma de 50.000 lei are la bază argumente temeinice și relevante.

5. Ne fiind de acord cu soluția instanței de apel din 09 octombrie 2018, au declarat recurs:

5.1. Avocata *Corina Stratan* în numele părții vătămate xxxxx, a declarat recurs, prin care a solicitat, casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a menționat că, instanța de apel la stabilirea cuantumului prejudiciului moral de 50.000 lei, s-a contrazis, iar aprecierea sumei de 450.000 lei ca fiind exagerată nu a fost motivată, or, instanța nu a indicat circumstanțele care au dus la respingerea argumentelor părții vătămate privind aprecierea valorii prejudiciului cauzat la suma de 450.000 lei.

A relatat că, partea vătămată a avut de suferit un prejudiciu moral enorm, iar urmările acestui accident sunt pentru toată viața, integritatea psihologică și a sănătății fiind afectată iremediabil.

Or, prejudiciul moral cauzat părții vătămate s-a justificat prin durerile fizice și psihice suportate la momentul și după producerea accidentului cauzat de inculpat, șocul suportat foarte mare, fiind în stare extrem de gravă, cu pericol real de a-și pierde viața, capacitatea de a merge, suferința psihologică fiind de nedescris și intensificată de dureri insuportabile, nopți nedormite și starea de stres intens, coșmaruri, pierderea speranței de viață și remediere a sănătății.

Astfel, prejudiciul cauzat de către inculpat, apreciat la suma de 450.000 lei a fost întemeiat, însă instanța de apel nejustificat nu a satisfăcut pe deplin cerințele înaintate, decizia adoptată urmând a fi casată.

Pe lângă aceasta, stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii inculpatului nu este legală și suficientă or, acesta nu a realizat gravitatea faptelor comise și nu a întreprins măsuri în vederea reparării prejudiciului cauzat părții vătămate.

5.2. Avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatului Oxanii Cristian, care a solicitat, casarea parțială a sentinței și totală a deciziei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care în privința inculpatului să fie aplicată amnistia, cu menținerea soluției prin care a fost admisă în principiu acțiunea civilă.

În motivarea recursului a menționat că, fiind dispusă examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, partea vătămată nu a înaintat careva pretenții de ordin moral

sau referitor la încasarea cheltuielilor judiciare, iar potrivit rechizitoriului nu au existat careva acțiuni civile, astfel că, instanța de fond neîntemeiat a respins cererea apărării privind aplicarea amnistiei, lipsind inculpatul de posibilitatea de a fi absolvit de pedeapsa penală și dreptul la un proces echitabil.

Soluția instanței de fond referitor la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 1401 lei a fost ilegală și nefondată or, procurorul este remunerat cu salariu tarifar, care nu depinde de cantitatea muncii prestate, iar cheltuielile efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului sunt trecute în contul statului.

A considerat că, la adoptarea sentinței, instanța de fond urma să nu aplice pedeapsa complementară privind privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

6. Potrivit deciziei Colegiului lărgit al Curții Supreme din 19 februarie 2019, a admis recursurile ordinare declarate de avocata Corina Stratan, în numele părții vătămate xxxxx, și de avocatul Ion Căpățînă în numele inculpatului Oxanii Cristian, a casat total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2018, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. În motivarea soluției adoptate, a menționat că, instanța de apel, corect a casat sentința în latura pedepsei și a încasat prejudiciului moral, însă nu a respectat consecutivitatea aplicării pedepsei inculpatului în aspectul reducerii cu 1/3 din maximul pedepsei prevăzut de lege, inițial în temeiul art. 70 alin. (3¹) Cod penal, apoi, din limita nouă, reducerea cu 1/3 în baza art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Or, art. 264 alin. (4) Cod penal, prevede pedeapsa închisorii de la 4 la 8 ani, iar, conform dispozitivului deciziei contestate, inculpatul a fost condamnat la 5 ani închisoare, adică la o pedeapsă maximă care nu se încadrează în limitele prescrise de normele enunțate supra.

La fel, nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 219 alin. (4), 220 alin. (3) Cod de procedură penală, art. 142³ Cod civil, *conform căror mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, statutul social al persoanei vătămate și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.*

Astfel, luând în considerare caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate părții vătămate, circumstanțele în care au fost cauzate aceste prejudicii, gradul de vinovăție al inculpatului, cuantumul prejudiciului moral de 50.000 este unul vădit insuficient, inadecvat și disproporțional împrejurărilor în care au fost săvârșite faptele infracționale și gravitatea consecințelor survenite.

A notat că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării și repetate în recurs, or, împrejurările expuse au atestat în mod lucid că, instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, că a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, că nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de avocatul părții vătămate.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2019, a fost respins apelul avocatului *Căpățînă Ion* în numele inculpatului Oxanii Cristian.

A fost admis apelul procurorului și apelul avocatului Stratan Corina în numele părții vătămate xxxxx, casată parțial sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost suspendată condiționat în temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa principală sub formă de **2 ani 8 luni** închisoare aplicată lui Oxanii Cristian Vitalie, fiindu-i stabilit un termen de probațiune de **4 ani**.

A fost admisă parțial acțiunea civilă a părții vătămate xxxxx și s-a încasat în beneficiul acesteia de la inculpatul Oxanii Cristian Vitalie, suma de 70 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și 5 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice în instanțele judecătorești, în total suma de 75 000 lei.

În rest acțiunea civilă s-a respins ca fiind nefondată.

7.1. În motivarea soluției, instanța de apel a indicat că, examinând probatoriul, a considerat dovedită vina inculpatului Oxanii Cristian în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin.(4) Cod penal.

Instanța de apel, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel de înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, a considerat că, în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile și personalitatea inculpatului, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu menținerea pedepsei în formă de închisoare pe un termen de 2 ani 8 luni, pedeapsa stabilită de prima instanță în acest sens, fiind întemeiată și justificată.

Prin urmare, în viziunea instanței de apel, instanța de fond întemeiată a conchis că, împrejurările prezentei cauze penale, îndeosebi cele reținute de către această instanță, ce vizează personalitatea inculpatului, sunt suficiente pentru a aplica prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, însă, aceasta eronat a conchis că, termenul de probațiune pe un termen de 3 ani, este un termen rațional pentru a conștientiza fapta comisă, or, în acest sens, termenul stabilit este unul prea mic, astfel, că la caz, instanța de apel a considerat necesar numirea unui termen de probațiune de **4** ani, aceasta pedeapsă fiind una echitabilă.

Instanța de apel a considerat că, anume această pedeapsă - suspendarea condiționată pe un termen de probațiune de **4** ani, este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat.

Cu privire la pedeapsă complementară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, pe o perioadă de 4 ani, instanța de apel a considerat că această pedeapsă este legală.

La fel, instanța de apel a considerat necesar de a dispune încasarea din contul inculpatului Oxanii Cristian suma de 70 000 lei în beneficiul lui Mihaela Ionela, cu titlu de prejudiciu moral, aceasta sumă reprezentând un prejudiciu suficient pentru a acoperi suferințele morale cauzate părții vătămate Mihaela.

Instanța de apel, analizând circumstanțele cauzei și modalitatea de comitere a infracțiunii, comportamentul inculpatului înainte și după comiterea faptei ilegale, a considerat că, suma respectivă, cu titlu de prejudiciu moral, constituie o satisfacție echitabilă în coraport cu suferințele fizice și psihice cauzate părții vătămate prin infracțiune.

Mai mult, instanța de apel nu a putut admite solicitarea părții vătămate privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 450 000 lei, or, prejudiciul solicitat este unul exagerat de mare, în situația în care, deși, prin materialele anexate la cerere de chemare în judecată se atestă că, partea vătămată a suportat cheltuieli pentru tratament, posibil și în continuare să suporte careva cheltuieli pentru restabilirea sănătății, dar, nu impune nemijlocit instanța de judecată să încaseze în calitate de prejudiciu moral, toate cheltuielile suportate, de vreme ce însăși avocatul, prin cerere de apel a solicitat doar încasarea prejudiciului moral, dar nu și cel material.

În continuare, conform cererii de apel înaintate de avocatul *Stratan Corina* în interesele părții vătămate, instanța a reținut că acesta a pledat pentru încasarea din contul inculpatului Oxanii Cristian a cheltuielilor de judecată pentru serviciile de asistență juridică în sumă de 10 000 lei.

Conform bonului de plată seria XL nr. 828009 din 01.03.2018, pentru asistență juridică avocatul Stratan Corina, a fost remunerată cu suma de 15 000 lei, pentru acordarea asistenței juridice în cadrul cercetării judecătorești.

Așa dar, în acest context, instanța de apel a considerat necesar de a dispune încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate xxxxx, cheltuielile de judecată în sumă doar de 5 000 lei.

Cu referire la afirmația avocatului Căpățînă Ion, precum că instanța de fond ilegal și neîntemeiat a refuzat anexarea cererii inculpatului privind aplicarea Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. Or, în acest sens, instanța de apel a constatat că, inculpatul nu întrunește exigențele art. 1 alin.(1) din Legea nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

A afirmat instanța de apel că, este neîntemeiată și afirmația avocatului Căpățînă Ion cu privire la faptul încasării din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă de 1401 lei, or, analizând acest temei în raport cu motivele invocate în sentință, instanța de apel a constatat că, această afirmație și-a găsit confirmarea la judecarea apelului declarat, în acest sens, soluția instanței de judecată urmând a fi menținută.

8. Nefiind de acord cu decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2019, au declarat recurs:

8.1. Avocatul Stratan Corina în numele părții vătămate xxxxx, care a solicitat casarea deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel a neglijat criticile aduse de către Curtea Supremă de Justiție prin decizia sa din data de 19 februarie 2019 cu privire la decizia anterioară a Curții de Apel Chișinău în această cauză penală.

A susținut că, în urma accidentului produs de către inculpatul Oxanii Cristian, partea vătămată Mihiu Ionela a avut de suferit un prejudiciu moral enorm, iar urmările acestui accident sunt, cu regret pentru toată viața, integritatea psihologică și a sănătății fiind afectată iremediabil și prejudiciul moral cauzat părții vătămate se justifică prin durerile fizice și psihice cauzate la momentul producerii accidentului provocat de inculpat.

Conform profesorului universitar obstetrician Ginecolog Valentin Friptu, Șeful Catedrei doctor habilitat științific, medic prin care în urma conanalizei documentației prezentate a pacientei xxxxx, a constatat că, funcția reproductivă este deteriorată și nașterea va fi posibilă prin operație cezariană, pentru a preveni dereglări traumatice suportate, În acest context, partea vătămată xxxxx va fi nevoită atunci când va dori să dea naștere unui copil și va rămâne însărcinată, va trebui să nască doar prin operație cezariană și prejudicial moral în contextual dat este extrem de mare, deoarece niciodată nu va fi cum a fost, sănătatea ei fiind irecuperabilă în mod total.

Partea vătămată a apreciat că, prejudiciul moral imens produs prin acțiunile ilegale ale inculpatului Oxanii Cristian prin comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (4) Cod penal, necesită a fi despăgubit prin plata unei sume bănești în mărime de 450.000 lei.

8.2. Partea vătămată Mihiu Ionela, care a solicitat casarea deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea recursului a relatat că, Oxanii Cristian nu a conștientizat cele comise și nu a reparat prejudiciul moral cauzat. Nu a întreprins nici o acțiune în vederea reparării prejudiciului. Nu corespunde adevărului afirmația inculpatului și a tatălui său că, au achitat suma de 3000 de euro pentru repararea prejudiciului. Deși accidentul provocat de acesta a avut loc în iulie 2016, până în ziua de astăzi, careva plăți pentru recuperarea prejudiciului, inculpatul Oxanii nu a efectuat. Scuzele aduse ei și părinților, precum și căințele sincere

pentru cele comise declarate în fața instanțelor de judecată, în atare context au un caracter declarativ, cinic. A considerat că, scopul lor a fost, de a obține o pedeapsă mai blândă.

Instanța de apel, prin decizia de a aplica art. 90 Cod penal, în privința lui Oxanii Cristian, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate privind necesitatea aplicării unei pedepse privative de libertate. Prin această soluție instanța de apel și instanța de fond nu au realizat scopul pedepsei penale, prevăzut de art. 61 alin. (2) Cod penal.

Nu a fost de acord cu aprecierea instanței de apel, privind faptul că acțiunea civilă este parțial justificată, deoarece această apreciere a fost una nemotivată și neîntemeiată, ceea ce echivalează cu o eroare gravă de fapt și de drept.

Instanța de apel nu a ținut cont deloc de toate argumentele părții vătămate și ale avocatului, confirmate prin probe certe și incontestabile privind prejudiciul cauzat,

La fel, instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate, privind necesitatea admiterii integrale a acțiunii civile.

A relatat că, suferința suportată a fost enormă, iar intensitatea ei ridică cote care nu pot fi descrise în cuvinte.

După prima operație pe care a suportat-o pe coloana vertebrală, a crezut că trăiește un coșmar, i-a fost foarte strașnic, pentru că se temea să nu își piardă viața, integritatea corporală. Durerile fizice au fost imense, pentru că i-a fost fracturată coloana vertebrală, iar din punct de vedere moral, era total distrusă, șocată.

Prin urmare, instanța de apel, prin admiterea doar parțială a acțiunii civile, dispunând încasarea prejudiciului moral doar în sumă de 70.000 de lei a comis o eroare gravă de fapt și de drept, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

8.4. Avocatul Căpățîină Ion în numele inculpatului Oxanii Cristian, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței și a deciziei, ca fiind una prea dură în partea aplicării pedepsei atât principală, cât și cea complementară, cu pronunțarea unei decizii cu privire la suspendarea condiționată pe un termen de 3 ani a executării pedepsei aplicate de 2 ani și 8 luni închisoare, cu încasarea din contul condamnatului Oxanii Cristian în beneficiul părții vătămate Mihaela Ionela a prejudiciului moral cauzat în sumă de 30 000 lei, iar în partea aplicării pedepsei complementare privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pentru o perioadă de 4 ani de casat, prin aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal.

În motivarea recursului a menționat că, prejudicial moral în sumă de 70 000 lei este exagerat de mare, or, instanța nu a luat în considerație că, inculpatul este la o vârstă fragedă, martorii Oxanii Vitalie, cât și Oxanii Tatiana, după comiterea accidentului, au întreprins imediat mai multe acțiuni în vederea reparării prejudiciului cauzat, unde martorul Oxanii Vitalie (tatăl inculpatului) a achitat tatălui părții vătămate circa 3 000 de euro.

La fel, a relatat că, instanța de apel nu a luat în considerație că, partea vătămată a primit 3 000 euro, dar cu rea voință a neagat acest fapt.

Mai mult a considerat că, instanța de judecată la adoptarea sentinței, urma să nu aplice pedeapsa complementară privind privarea de dreptului de a conduce mijlocul de transport, pe o perioadă de 4 ani.

De asemenea, nu a fost acord cu faptul că, în speța dată s-a identificat doar căința sinceră a inculpatului, or, inculpatul a contribuit activ la descoperirea și stabilirea tuturor circumstanțelor cauzei, prin intermediul părinților și a rudelor a contribuit imediat la suportarea tuturor cheltuielilor financiare.

Referitor la încasarea de la inculpatul Oxanii Cristian în beneficiul statului a sumei de 1401 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, a considerato ilegală și nefondată.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 03 noiembrie 2020, s-au admis recursurile ordinare declarate de către partea vătămată xxxxx și de către avocatul acesteia Stratan Corina, avocatul Căpățîină Ion în numele inculpatului, s-a casat

total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2019, în cauza penală privind-l pe Oxanii Cristian cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

9.1. În motivarea soluției a relatat că, instanța de apel la rejudecarea cauzei, în al doilea set de proceduri, fără a ține cont dispozițiile instanței de recurs, s-a expus superficial, fără a da răspuns asupra tuturor argumentelor invocate în apeluri, s-a limitat la expunerea în mod general asupra unora din motivele invocate în cererile de apel asupra prejudiciului moral, pedeapsa stabilită inculpatului, repetând eroarea efectuată de către instanța de apel la examinarea cauzei anterioare. Din care considerent, s-a atestat faptul ignorării totale a prevederilor art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală.

Alt aspect care a necesitat a fi nominalizat la analiza hotărârii contestate, a fost faptul că, la rejudecarea cauzei instanța de apel, în al doilea set de proceduri, nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală și instanța de apel la judecarea cauzei nu a examinat-o sub toate aspectele și nu a dat răspuns la motivele esențiale invocate, în ordine de apel.

La fel a menționat că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra celor mai esențiale motive invocate în ordine de apel, și anume argumentele părții vătămate și avocatului acesteia.

Cum se observă din partea descriptivă a deciziei atacate, instanța ierarhic inferioară nu s-a expus asupra motivelor esențiale, fără a fi făcută o analiză sau o argumentare din care considerente alegațiile părții vătămate au fost respinse sau apreciate ca neîntemeiate, limitându-se cu expunerea unor fraze generale, fără a se expune asupra principalelor motive invocate în apel, că partea vătămată a suferit un prejudiciu al sănătății irecuperabil integral și a rămas cu sechele pe viață.

Totodată, instanța de recurs a atestat că, instanța de apel a reținut eronat, contrar prevederilor art. 77 alin. (2) Cod penal, în calitate de circumstanță agravantă - comiterea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate alcoolică, fără a ține cont de faptul că, circumstanța menționată este prevăzută la art. 264 alin. (4) Cod penal, de care a fost condamnat inculpatul, în calitate de semn al acestei componente de infracțiuni, astfel nu poate fi concomitent considerată drept circumstanță agravantă.

Însă, cu toate că, circumstanța în cauză nu a putut fi considerată ca agravantă, comiterea infracțiunii în stare de ebrietate, constituie circumstanțele comiterii infracțiunii de către inculpat, de care instanța de apel urma să țină cont la individualizarea pedepsei și stabilirea modului de executare a acesteia, însă instanța de apel nu a ținut cont de aceasta, ajungând la concluzia că, nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa stabilită, fără a ține cont de toate circumstanțele cauzei și de faptul că, infracțiunea a fost comisă de inculpat în stare de ebrietate, de consecințele infracțiunii (cauzarea vătămării corporale grave), de comportamentul inculpatului după comiterea infracțiunii (nu a recuperat prejudiciul cauzat părții vătămate), poziția părții vătămate (care a solicitat aplicarea față de inculpat a unei pedepse privative de libertate, sub formă de închisoare).

În opinia instanței de recurs, argumentele enunțate au constituit fondul apelului și asupra cărora instanța de apel a fost obligată să se pronunțe motivat.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2022, s-a respins apelul avocatului Căpățînă Ion în numele inculpatului Oxanii Cristian împotriva sentinței Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 07 martie 2018.

S-au admis parțial apelurile declarate de procurorul în Procuratura r-lui Criuleni, Ruslan Cazacu, apelul și apelul concretizat a avocatului Corina Stratan în numele părții vătămate xxxxx, casată sentința în partea laturii civile și pronunță o nouă hotărâre, potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, după cum urmează:

S-a încasat de la Oxanii Cristian în beneficiul părții vătămate xxxxx a prejudiciului moral în sumă de 80 000 (optzeci mii) lei și 15 000 (cincisprezece mii) lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

10.1. În motivarea deciziei a relatat că, reieșind din circumstanțele reale ale cazului confirmate prin probele acumulate la dosar, în conformitate cu prevederile art. 79 alin.(1) Cod penal, cât și ținând cont și de prevederile art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, la stabilirea pedepsei instanța de judecată a micșorat cu o 1/3 limita sancțiunii stabilită de norma penală încălcată, respectiv pedeapsa care a fost stabilită inculpatului Oxanii Cristian pentru fapta comisă se va determina la limita de 2 ani 8 luni închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

A mai relatat că, la operațiunea de individualizare a pedepsei sub aspectul executării acesteia, instanța a considerat că, scopul pedepsei în cazul lui Oxanii Cristian se poate atinge prin aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei.

Raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine studierea personalității inculpatului Oxanii Cristian, care este caracterizat satisfăcător, la evidența dispensarului narcologic și psihiatric nu se află (f.d. 63-64), de comportamentul ultimului care s-a căit sincer de fapta comisă, manifestând o conduită liniștită în cadrul procesului penal, nu a prezentat grad de pericol social necesar executării reale a pedepsei cu închisoarea, iar suspendarea condiționată ar permite realizarea mai eficientă a scopului pedepsei.

Astfel, luând în considerație personalitatea inculpatului Oxanii Cristian, vârsta fragedă, recunoașterea vinovăției și căința sinceră, instanța de apel a relatat că, instanța de fond corect numit inculpatului pedeapsă sub formă de închisoare cu aplicarea art. 90 Cod penal, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probațiune de 3 ani.

La fel, a relatat că, reieșind din circumstanțele reale ale cazului, reieșind din probele acumulate la dosar, în conformitate cu prevederile art. 79 alin.(1) Cod penal, aplicarea pedepsei complementare în privința inculpatului – *privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, pe o perioada de 4 ani*, este una legală.

A considerat neîntemeiate solicitările avocatului părții vătămate, privind aplicarea față de inculpatul Oxanii Cristian a unei pedepse cu privațiune de libertate, or, în cadrul cercetării judecătorești nu s-a stabilit careva circumstanțe ce ar genera aplicarea unei asemenea pedepse.

A reținut instanța de apel că, deși instanța de fond a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată xxxxx, cu privire la încasarea prejudiciului moral, urmând ca asupra cuantumului să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, aceasta urma să soluționeze cererea în fond, or, partea vătămată a suportat un prejudiciu, cauzat prin infracțiune.

Prin urmare, instanța de apel a considerat că, acțiunea civilă este întemeiată și justificată parțial, ținând cont de faptul că prin infracțiunea săvârșită, inculpatul i-a cauzat părții vătămate xxxxx, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 407 din 07 februarie 2017, leziuni corporale sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comotie cerebrală, plagă scalpantă în regiunea fronto-parietală din dreapta, cu dimensiunile aproximativ 10-12 cm, traumă vertebro- medulară, manifestată prin fractura tasată a corpului vertebrelor LI, compresia măduvei spinării la acest nivel, cu dereglarea funcției organelor bazinului (retența urinei), leziuni ce se califică ca vătămare corporală gravă.

Astfel, reieșind din circumstanțele cauzei, instanța de apel a considerat necesar de a dispune încasarea din contul inculpatului Oxanii Cristian suma de 80 000 lei în beneficiul

lui Miha Ionela, cu titlu de prejudiciu moral, aceasta sumă reprezentând un prejudiciu suficient pentru a acoperi suferințele morale cauzate părții vătămate.

Instanța de apel nu a putut admite solicitarea părții vătămate privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 450 000 lei, or, prejudiciul solicitat este unul exagerat de mare, în situația în care, deși, prin materialele anexate la cerere de chemare în judecată se atestă că, partea vătămată a suportat cheltuieli pentru tratament, posibil și în continuare să suporte careva cheltuielile pentru restabilirea sănătății, faptul dat nu impune nemijlocit instanța de judecată să încaseze în calitate de prejudiciu moral, toate cheltuielile suportate, de vreme ce însăși avocatul, prin cerere de apel a solicita doar încasare prejudiciului moral, dar nu și cel material.

La fel, instanța de apel a relatat că, anume în rezultatul infracțiunii comise de inculpatul Oxanii Cristian Vitalie, a fost supusă partea vătămată la suferințe fizice și psihice, la caz atestându-se un raport direct de cauzalitate între activitatea infracțională descrisă și prejudiciul nepatrimonial suportat de partea vătămată, iar legea penală prevede expres dreptul persoanei căreia i-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală de a înainta o acțiune civilă privitor la încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, iar prin prisma legii, în cazul vătămării integrității corporale sau al altei vătămări a sănătății, precum și în cazul privațiunii ilegale de libertate, cel vătămat poate cere și pentru prejudiciul nepatrimonial o despăgubire în bani, stabilită în baza unei aprecieri conforme principiilor

Cu privire la încasarea cheltuielilor privind acordarea asistenței juridice avocatului părții vătămate, instanța de apel a considerat necesar de a dispune încasarea din contul inculpatului Oxanii Cristian în beneficiul părții vătămate a sumei de 15 000 lei.

Cât privește aplicarea amnistiei inculpatului, instanța de apel a relatat că, acesta nu întrunește exigențele art. 1 alin. (1) din Legea nr. 210 din 29.07.2016, privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Instanța de apel a considerat că, cheltuielile de judecată în suma totală de 1401 lei, suportate pentru efectuarea raportului de expertiză medicolegală nr.2274/D din 24.08.2016 și raportului de expertiză medico-legală nr.407 din 07.02.2017, urmează a fi achitate anume din contul lui Oxanii Cristian în contul statului, având în vedere că, la momentul derulării acțiunilor de urmărire penală acestea cheltuieli au fost suportate de stat deoarece procesul penal era guvernat de principiul prezumției nevinovăției, iar în situația în care, în cadrul cercetării judecătorești a fost dovedită pe deplin vinovăția inculpatului, ultimul urmează să recupereze cheltuielile judiciare suportate de stat.

11. Nefiind de acord cu decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2022, au declarat recurs:

11.1. Avocatul Căpățână Ion în numele inculpatului Oxanii Cristian, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10). 11) Cod de procedură penală, solicită, casarea parțială a sentinței în partea încasării cheltuielilor de judecată și casarea totală a deciziei instanței de apel din 07 iulie 2022, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind încasarea din contul lui Oxanii Cristian în folosul părții vătămate a prejudiciului moral în sumă de 30 000 lei precum și casarea deciziei în partea aplicării pedepsei complimentare în privința inculpatului.

În motivarea recursului a relatat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, considerând-o exagerată în partea admiterii parțiale a acțiunii civile.

Consideră că, suma de 70 000 lei pentru repararea prejudiciului moral din partea inculpatului este exagerat de mare, or, instanța de apel nu a luat în considerație că acesta este la o vârstă fragedă.

Mai mult, invocă că, după comiterea accidentului rutier din numele inculpatului au fost întreprinse acțiuni în vederea reparării prejudiciului cauzat, unde tatăl inculpatului a

transmis tatălui părții vătămate suma de 3 000 euro, acest fapt nefiind luat în considerație de către instanța de apel.

De asemenea consideră că instanța prin prisma art. 79 alin. (1) Cod penal, urma să nu aplice în privința inculpatului pedeapsa complementară – privarea dreptului de a conduce mijloace de transport pentru o perioadă de 4 ani.

Nu sunt de acord că, instanța la caz a identificat doar căința sinceră a inculpatului, or, inculpatul a contribuit la descoperirea și stabilirea tuturor circumstanțelor cauzei prin intermediul părinților și a rudelor, a contribuit imediat la suportarea tuturor cheltuielilor financiare, oferind părții vătămate sprijin material cât și moral.

Referitor la încasarea cheltuielilor de judecată în folosul statului în sumă de 1 401 lei, consideră că este neîntemeiată și ilegală.

11.2. Avocatul *Stratan Corina* în numele părții vătămate xxxxx făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită, admiterea recursului, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea civilă concretizată a părții vătămate cu dispunerea încasării în folosul acesteia a prejudiciului moral în sumă de 450 000 lei.

În motivarea recursului menționează că, decizia instanței de apel este una nemotivată, prin care încalcă dreptul la un proces echitabil al părții vătămate, deoarece nu s-a expus deloc asupra acțiunii civile concretizate.

Relatează că, urmare accidentului provocat de către inculpat, partea vătămată a suferit o multitudine de consecințe grave asupra sănătății și integrității sale corporale.

Astfel, conform concluziei raportului de expertiză medico-legală nr. 1476 E din 07.02.2017 la nr. 12614 din 23.12.2016, la partea vătămată s-au depistat: *”traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin comoție cerebrală, plagă scalpantă în regiunea fronto-parietală din dreapta, cu dimensiunile aproximativ 10-12 cm., traumă vertebro-medulară, manifestată prin fractura tasată a corpului vertebrelor L1, compresia măduvei spinării la acest nivel, cu dereglarea funcției organelor bazinului (retenția urinei), care au fost cauzate în rezultatul acțiunii unor corpuri contondente dure, posibil în timpul și în circumstanțele indicate și s-au calificat ca vătămare gravă”*.

Partea vătămată a fost supusă controalelor medicale și a suportat două intervenții chirurgicale complexe la coloana vertebrală și o operație la frunte, unde avea o plagă de aproximativ 12-15 cm., fiind cusută longitudinal.

Imediat după impact, a fost spitalizată la Spitalul nr. 3 pentru copii, apoi, luând în considerare leziunile corporale grave, plaga frontală fiind adâncă și larg deschisă din care curgea sânge peste față, ochi, partea vătămată a fost transportată de urgență la IMPS Institutul Mamei și a Copilului, unde i-a fost suturată plaga frontal scalpantă.

Ulterior, a fost transferată în Spitalul Clinic Republican, Secția Neurochirurgie din cadrul Ministerului Sănătății și la 11.07.2016 a fost supusă operației la coloana vertebrală.

Potrivit extrasului din fișa medicală nr. 15789 s-a stabilit „diagnoza la externare: TA TVMI grav perioada acută, fractura cominutivă a corpului vertebral L1, traumatism cranio-cerebral acut închis, comoție cerebrală, plagă contuză a regiunii frontale. Operația: **11.07.2016** - reducerea deschisă a fracturii vertebrale L1 cu fixare segmentară internă a coloanei vertebrale prin osteosinteza transpediculară Th 12 L 2 bilaterală. Corpectomie L1 cu protezarea vertebrei cu Cage din titan tip MESH. Chirurgi: A. Bodi, S. Toma. Evoluție postoperatorie operate în urgent în data de 10.07.2016, plaga postoperatorie cicatrizată primar, suturile extrase.

Luând în considerare că starea s-a agravat, fiind convocat un consiliu de medici specializați în domeniul chirurgiei coloanei vertebrale, s-a decis a supune partea vătămată la a doua operație la coloana vertebrală efectuată, potrivit extrasului din fișa medicală a

bolnavului de staționar nr. 2307, eliberat de IMSP Institutul de Medicină de urgență, la 09.12.2016.

Conform extrasului din fișa medicală a bolnavului nr. 2307, Mișu I. a fost internată în data de 08.12.2016 în IMSP Institutul de Medicină Urgentă din str. Toma Ciorbă 1 și externată din secția Chirurgie Toracică cu diagnosticul de Cifoza secundară (M 401).

La 09.12.2016, ea a fost supusă „intervenției chirurgicale principale Rahisinteza pediculară TH1-TH11-TH12-L2-L3, corecția cifozei (dorso- lombare)”, fiind transferată pentru tratament în secția de reanimare/terapie intensivă din 09.12.2016 până la 12.12.2016.

Partea vătămată a suferit și un prejudiciu estetic sever în partea frontală și lombară a coloanei vertebrale, pentru repararea căruia la 28.09.2017, partea vătămată a fost supusă examenului medical la Spitalul Internațional Medpark.

Potrivit confirmării eliberate de Spitalul Internațional Medpark, partea vătămată a fost internată pentru următoarele servicii medicale: Corecția cicatricei inestetice corp; Injectarea de grăsime autologă - o regiune – anestezie.

Pe lângă aceasta, partea vătămată, în urma accidentului rutier cauzat de inculpat, a suferit un prejudiciu al sănătății irecuperabil integral, în urma impactului funcția reproductivă fiind deteriorată și nașterea va fi posibilă prin operație cezariană, pentru a preveni dereglări traumatice posibil suportate.

Partea vătămată a avut de suferit un prejudiciu moral enorm, iar urmările acestui accident sunt pentru toată viața, integritatea psihologică și a sănătății fiind afectată iremediabil.

Prin urmare, prejudiciul moral cauzat părții vătămate se justifică prin durerile fizice și psihice suportate la momentul și după producerea accidentului cauzat de inculpat, șocul suportat foarte mare, fiind în stare extrem de gravă, cu pericol real de a-și pierde viața, capacitatea de a merge, suferința psihologică fiind de nedescris și intensificată de dureri insuportabile, nopți nedormite și starea de stres intens, coșmaruri, pierderea speranței de viață și remediere a sănătății.

Mai mult, partea vătămată a rămas cu sechele pe viață, suportând trei operații foarte complicate, una prin care i-a fost suturată plaga adâncă de 12 cm. de pe frunte, rămând cu cicatrici, prejudiciu estetic considerabil, ea fiind tânără fetiță și două operații la coloana vertebrală, prin care i-au fost introduse cuie metalice și un implant. În urma acestor intervenții chirurgicale i-a rămas o cicatrice longitudinală de aproximativ 25 cm., consecințe pe care le va suporta toată viața.

Totodată, potrivit concluziei medicale, atunci când va dori să dea naștere unui copil, partea vătămată va putea să nască doar prin operație cezariană, prejudiciul moral în contextul dat fiind extrem de mare, sănătatea ei fiind irecuperabilă în mod total.

A relatat că, nu corespunde adevărului declarațiile inculpatului prin faptul că părții vătămate i s-au transmis suma de 3 000 euro, aceasta fiind o afirmație declarativă cu scopul ducerii în eroare a instanței de judecată.

12. Avocatul *Căpățînă Ion* în numele inculpatului Oxanii Cristian a depus referință la cererea de recurs înaintată de către reprezentantul părții vătămate, prin care solicită respingerea ca inadmisibilă a cererii, ***ca fiind depusă tardiv.***

13. Avocatul *Stratan Corina* în numele părții vătămate xxxxx, a depus referință prin care solicită respingerea cererii de recurs declarat de către partea apărării ca fiind vădit neîntemeiat.

14. Judecând recursurile declarate în baza materialelor din dosar, completul de judecată conchide că, recursul declarat de către avocatul *Căpățînă Ion* în numele inculpatului Oxanii Cristian urmează a fi respins iar recursul declarat de către avocatul *Stratan Corina* în numele părții vătămate xxxxx urmează a fi admis reieșind din următoarele considerente.

Primordial, instanța de recurs va face trimitere la prevederile Legii nr. 246 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (*în vigoare - art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII din 01.09.2023*), prin care s-au operat modificări și la Codul de procedură penală.

În corespundere cu prevederile art. XI. alin. (3) din Legea nr. 246 din 31.07.2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, ținând cont de art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, prin care actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării, instanța de recurs va examina recursurile înaintate de recurenți în baza articolelor din Codul de procedură penală, supuse modificărilor conform Legii nr. 246 din 31.07.2023.

Potrivit art. XI alin. (4) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (*în vigoare - art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII din 01.09.2023*) pentru modificarea unor acte normative, termenul de declarare a recursului împotriva deciziilor pronunțate de curțile de apel în cauzele penale pronunțate până la intrarea în vigoare a prezentei legi, este de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Astfel, potrivit scrisorii Curții de Apel Chișinău nr. de ieșire 2736 (**f.d. 97, Vol. IV**), decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2023 în privința lui Oxanii Cristian, a fost expediată pentru cunoștință: inculpatului Oxanii Cristian, avocatului Căpățînă Ion, avocatului Stratan Corina și părții vătămate xxxxx.

La fel, se atestă că, recursul avocatului *Stratan Corina* în numele părții vătămate xxxxx, a fost depus la Curtea Supremă de Justiție la 19 august 2022 (**f.d. 170, Vol. IV**) iar recursul avocatului *Căpățînă Ion* în numele inculpatului Oxanii Cristian la 15 august 2022 (**f.d. 117, Vol. IV**).

Prin urmare în corespundere cu prevederile art. XI alin. (4) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 și art. 422 Cod de procedură penală, recursurile au fost declarate în interiorul termenului prevăzut de Lege.

În conformitate cu prevederile art. 433 alin. (1) Cod de procedură penală, *dacă este considerat admisibil, un complet din 3 judecători examinează recursul în fond.*

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 1) și 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, *instanța respinge recursul și admite recursul, casează, parțial sau integral, hotărârea atacată și dispune rejudecarea de către instanța de apel în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.*

În baza art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute la art. 427 invocate în recurs.*

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect Legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs menționează că, hotărârea judecătorească a unei instanțe de apel, în esența sa, trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, fără ca actul judecătoresc să poarte un caracter selectiv în favoarea sau defavoarea părților.

În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, *rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.*

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, *decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.*

Examinând decizia **instanței de apel**, se constată că, aceasta a respins apelul

avocatului *Căpățină Ion* în numele inculpatului Oxanii Cristian împotriva sentinței.

A admis parțial apelurile declarate de procurorul în Procuratura r-lui Criuleni, *Ruslan Cazacu*, apelul și apelul concretizat a avocatului *Corina Stratan* în numele părții vătămate xxxxx, casată sentința în partea laturii civile și pronunță o nouă hotărâre, potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, după cum urmează:

S-a încasat de la Oxanii Cristian în beneficiul părții vătămate xxxxx a prejudiciului moral în sumă de 80 000 (optzeci mii) lei și 15 000 (cincisprezece mii) lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

Din recursul înaintat de către partea apărării, aceasta își axează pretențiile față de decizia instanței de apel, invocând ca temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10). 11) Cod de procedură penală.

Lecturând recursul declarat de către partea apărării, instanța de recurs constată că, aceasta nu este de acord cu suma de 70 000 lei pentru repararea prejudiciului moral din partea inculpatului, instanța de apel neluând în considerație circumstanțe ce atestă vârsta inculpatului și a faptului că tatăl inculpatului a reparat prejudiciul cauzat oferindu-i părții vătămate suma de 3 000 euro, precum și dezacordul cu aplicarea în privința inculpatului a pedepsei complimentare – *privarea dreptului de a conduce mijloace de transport pentru o perioadă de 4 ani*.

La fel, consideră că încasarea cheltuielilor de judecată în folosul statului în sumă de 1 401 lei, este neîntemeiată și ilegală

Referitor la invocarea pct. 6) și 11) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, instanța de recurs, cu trimitere la art. 429 alin. (1) coroborat cu art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală, atestă că, temeiurile invocate nu a fost motivate și relatate argumentele privind temeinicia acestora, fapt prin care nu se va expune.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în care **10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale**.

Astfel, verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, instanța de recurs atestă că, motivele invocate de către partea apărării, prin prisma temeiului prevăzut la art. 427 alin. (1), pct. 10) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmarea în speță, nefiind constatate careva erori de drept.

Important de menționat că, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată va ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Reieșind din prevederile art. 61 Cod penal, *pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală, un mijloc de corectare, și reeducare a condamnatului, și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane*.

Gravitatea infracțiunii constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei și depinde de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost săvârșită, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere și persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

În esența stabilirii pedepsei subiectului infracțiunii, scopul pedepsei constă în restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Prin urmare, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate

Mai mult, potrivit principiului umanismului, *Legea penală* nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului.

Raportând dispozițiile legale aplicabile la caz, instanța de recurs reține că, instanța de apel menținând sentința primei instanțe a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61, 67, 75, 76, 77, 79 Cod penal, personalității și comportamentului inculpatului, astfel corect a adoptat soluția de condamnare a inculpatului Oxanii Crisrian, acesta fiind recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, și în baza acestei *Legi*, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, a fost condamnat la o pedeapsă de **2 ani și 8 luni** închisoare cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de **4 ani**.

În baza art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită cu închisoarea inculpatului *Oxanii Cristian* a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de **3 ani**, cu obligația de a nu-și schimba domiciliul fără consimțământul consilierului de probațiune.

Instanța de recurs certifică că, instanța de apel întemeiat și just a constatat că, (...) *reieșind din circumstanțele reale ale cazului, din probele acumulate la dosar, în conformitate cu prevederile art. 79 alin. (1) Cod penal, aplicarea pedepsei complementare în privința inculpatului – privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, pe o perioada de 4 ani, este una legală și justificată.*

În privința celor expuse, instanța de recurs, cu trimitere la normele art. 79 alin. (1) Cod penal, denotă că, urmare examinării unei cauze penale aflate în gestiunea judecătorului/completului de judecată, o dată cu constatarea unor circumstanțe excepționale ale cauzei, acestea **pot să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie**, acest fapt nefiind o condiție obligatorie prescrisă de *lege*. Or, în esența actului de înfăptuire a justiției, judecătorul/completul de judecată, judecă cauzele penale conform legii și propriei convingeri bazate pe probele cercetate în procedura judiciară respectivă.

Este esențial de notat că, orice condiție de limitare în careva drepturi, trebuie să fie clar definite în dreptul național și legea însăși să fie previzibilă în aplicare pentru a satisface cerința *”legalității”*, un standard din practica CEDO, care impune normelor de drept să fie suficient de precise, întrucât să permită persoanei, să prevadă rezonabil consecințele ce pot deriva dintr-un anumit comportament în circumstanțele particulare ale cauzei sale.

Cât ține de încasarea cheltuielilor de judecată în folosul statului în sumă de 1 401 lei de la inculpat, instanța de recurs menționează că, instanța de apel just a stabilit că, cheltuielile suportate urmează a fi achitate anume de la Oxanii Cristian, or, în cadrul cercetării judecătorești a fost dovedită pe deplin vinovăția acestuia, ultimul urmând să recupereze cheltuielile judiciare suportate de stat.

În acest context, instanța de recurs consideră că, recursul declarat de către avocatul *Căpățână Ion* în numele inculpatului Oxanii Cristian urmează a fi respins.

Referitor la recursul declarat de către avocatul Stratan Corina în numele părții vătămate xxxxx, instanța de recurs atestă că, recurentul a invocat suficiente argumente, care subscriu **admiterea acestuia** în sensul declarat.

Instanța de recurs, atestă că, potrivit deciziei instanței de apel din 07 iulie 2022, s-au admis parțial apelurile avocatului *Corina Stratan* în numele părții vătămate xxxxx, casată

sentința în partea laturii civile și pronunță o nouă hotărâre, potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, după cum urmează:

S-a încasat de la Oxanii Cristian în beneficiul părții vătămate xxxxx a prejudiciului moral în sumă de 80 000 lei și 15 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice.

Lecturând circumstanțele cauzei se constată că, partea vătămată a suferit considerabil urmare accidentului provocat de către inculpat, or, potrivit concluziei raportului de expertiză judiciară nr. 1476 E din 07.02.2017 la nr. 12614 din 23.12.2016, la partea vătămată s-au depistat: *”traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin comoție cerebrală, plagă scalpantă în regiunea fronto-parietală din dreapta, cu dimensiunile aproximativ 10-12 cm., traumă vertebro-medulară, manifestată prin fractura tasată a corpului vertebrelor L1, compresia măduvei spinării la acest nivel, cu dereglarea funcției organelor bazinului (retenția urinei), care au fost cauzate în rezultatul acțiunii unor corpuri contondente dure, posibil în timpul și în circumstanțele indicate și s-au calificat ca vătămare gravă” (f.d. 98-102, Vol. I).*

La fel, se atestă că, potrivit extrasului din fișa medicală nr. 15789. s-a stabilit **diagnoza la externare:** *TA TVMI grav perioada acută, fractura cominutivă a corpului vertebral L1, traumatism cranio-cerebral acut închis, comoție cerebrală, plagă contuză a regiunii frontale”. Operația: 11.07.2016 - reducerea deschisă a fracturii vertebrale L1 cu fixare segmentară internă a coloanei vertebrale prin osteosinteza transpediculară Th 12 L 2 bilaterală. Corpectomie L1 cu protezarea vertebrei cu Cage din titan tip MESH. Chirurgi: A. Bodiu, S. Toma. Evoluție postoperatorie: operată în urgent în data de 10.07.2016, plaga postoperatorie cicatrizată primar, suturile extrase (f.d. 209, Vol. I).*

Mai mult, partea vătămată a suferit și un prejudiciu estetic sever în partea frontală și lombară a coloanei vertebrale, pentru repararea căruia la 28.09.2017, partea vătămată a fost supusă examenului medical la Spitalul Internațional Medpark. Potrivit confirmării eliberate de Spitalul Internațional Medpark, partea vătămată a fost internată pentru următoarele servicii medicale: Corecția cicatricei inestetice corp; Injectarea de grăsime autologă - o regiune – anestezie (f.d. 211 – 216. Vol I).

De asemenea, conform consultației profesorului obstetrician ginecolog. *Valentin Friptu*, în urma analizei documentației prezentate și traumatismului suportat, s-a constatat că, la xxxxx, funcția reproductivă este deteriorată și nașterea va fi posibilă prin operație cezariană, pentru a preveni dereglări traumatice (f.d. 222, Vol. I).

Prin urmare, în esența soluției adoptate de către instanța de apel în latura acțiunii civile, se denotă că, aceasta nu a motivat suficient de clar și argumentat cuantumul încasării din contul inculpatului Oxanii Cristian în beneficiul părții vătămate xxxxx, a prejudiciului moral.

Instanța de recurs, consideră obiective alegațiile din recursul avocatului *Stratan Corina*, prin care partea vătămată a avut de suferit un prejudiciu moral enorm, iar urmările acestui accident sunt pentru toată viața, integritatea psihologică și a sănătății fiind afectată iremediabil.

În acest sens, instanța de recurs notează că, potrivit art. 219 alin.(4) Cod de procedură penală, *la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul.*

În corespundere cu art. 220 Cod de procedură penală și art. 2037 Cod civil, *mărimea*

despăgubirii pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Instanța de recurs menționează că, instanța de apel nu a ținut cont de importanța valorii morale lezate pentru partea vătămată, or, la stabilirea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral cauzat, instanța de apel urma să evalueze atât despăgubirea destinată reparării acestuia, cât și prejudiciul moral suferit deoarece fiecare persoană vătămată acordă o prețuire diferită valorilor lezate.

La fel, instanța de recurs reține că, *Stratan Corina* în numele părții vătămate xxxxx, a indicat direct despre suferințele suportate care însă nu au fost apreciate la justa valoare, prin ce, evident a fost încălcată practica CEDO cu referire la art. 6 din Convenție, unde în hotărârea *Tonchev vs Bulgaria din 19.11.2009*, CEDO, a fost recunoscut încălcarea art. 6 CEDO prin nesoluționarea acțiunii civile în procedura penală și a statuat, că „*în situația în care sistemul intern permite reclamațiilor să introducă o acțiune civilă alăturată procesului penal, statul are obligația să se asigure că aceștia se bucură de garanțiile fundamentale prevăzute de art.6 ale Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale din 04 noiembrie 1950*”.

Prejudiciul moral reprezintă o pagubă care este cauzată individului prin vătămarea unui interes personal nepatrimonial. Evaluarea prejudiciului moral presupune aprecierea multilaterală a tuturor consecințelor negative ale prejudiciului și a implicațiilor acestora pe toate dimensiunile vieții sociale.

Trebuie să se aprecieze ce au pierdut persoanele vizate pe plan fizic, psihic, social, profesional și familial atât pentru moment, cât și pentru viitor.

La determinarea compensației pentru prejudiciul moral trebuie să se țină cont de importanța valorii morale lezate pentru persoana vătămată.

În cazul suportării unui prejudiciu moral fiecare persoană vătămată acordă o considerație diferită valorilor lezate. Persoana vătămată apreciază acele valori sau activități, care îi satisfac anumite necesități sau aspirații.

La caz, instanța de recurs constată o discrepanță între cele constatate de către instanța de apel în decizia adoptată, or, aceasta constatând că: *”(...) anume în rezultatul infracțiunii comise de inculpatul Oxanii Cristian, a fost supusă partea vătămată la suferințe fizice și psihice, la caz atestându-se un raport direct de cauzalitate între activitatea infracțională descrisă și prejudiciul nepatrimonial suportat de partea vătămată” și ”(...) prin materialele anexate la cerere de chemare în judecată se atestă că, partea vătămată a suportat cheltuieli pentru tratament, posibil și în continuare să suporte careva cheltuieli pentru restabilirea sănătății”, a stabilit încasarea de la Oxanii Cristian în beneficiul părții vătămate xxxxx a prejudiciului moral în sumă de **80 000 lei**, fără ași justifica obiectiv încasarea acestei sume, or, din cuprinsul probelor și înscrisurilor anexate la materialele cauzei, prejudiciul moral solicitat de avocatul *Stratan Corina* în numele părții vătămate Miha Ionela, în sumă de **450 000 lei ar fi suficient pentru satisfacerea suferințelor morale suportate de către partea vătămată.***

Concluzionând asupra celor relatate, avându-se în vedere necondiționat că, rolul Curții Supreme de Justiție constă în asigurarea interpretării și aplicării uniforme a legislației

în sistemul de justiție, făcându-se trimitere la prevederile art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, prin care, pentru instanța de rejudicare, indicațiile instanței de recurs sânt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului, instanța de apel la rejudicarea cauzei în privința lui Oxanii Cristian se va pronunța în partea laturii civile, într-o manieră obiectivă și legală, încât la caz, prejudiciul moral cauzat părții vătămate să fie reparat într-un mod echitabil cu aprecierea tuturor circumstanțelor speței în cauză.

Prin urmare, recursul declarat de către avocatul *Stratan Corina* în numele părții vătămate xxxxx urmează a fi admis, casată parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2022, în cauza penală în privința lui **Oxanii Cristian Vitalie**, în latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral în beneficiul părții vătămate Mihiu Ionela, cu dispunerea rejudicării cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată. În rest, dispozițiile deciziei contestate se vor menține.

15. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) și pct. (2) lit. c) Cod de procedură penală, Completul de judecată

D E C I D E :

Se respinge recursul declarat de către avocatul *Căpățînă Ion* în numele inculpatului Oxanii Cristian.

Se admite recursul avocatului *Stratan Corina* în numele părții vătămate xxxxx, se casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2022, în cauza penală în privința lui **Oxanii Cristian xxxxx**, în latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral în beneficiul părții vătămate xxxxx și se dispune rejudicarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. În rest, dispozițiile deciziei contestate se mențin.

Decizia nu se supune căilor de atac în partea prin care a fost dispusă rejudicarea, în rest este irevocabilă.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu